

Ministerieel besluit tot voorlopige wijziging van het ministerieel besluit van 22 januari 2014 tot bescherming als monument van het oorlogsgedenkteken in As omwille van verplaatsing

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 2°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3., §2, artikel 6.2.5. en artikel 6.2.8.

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- het verzoek van de betrokken zakelijkrechthouder van de oorspronkelijke locatie en de locatie waarnaar het beschermde goed wordt verplaatst, werd ontvangen op 1 oktober 2019;
- de wijziging van de bescherming als monument in functie van verplaatsing werd onderzocht;
- de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in een wijzigingsdossier;
- advies over de wijziging van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan:
  - het college van burgemeester en schepenen van As op 27 september 2022,
  - de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid bevoegd voor omgeving, mobiliteit en openbare werken en landbouw en visserij op 27 september 2022,
  - de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 27 september 2022,
- de zakelijkrechthouder werd op de hoogte gebracht van het ontwerp van de voorlopige wijziging op 27 september 2022 en gaf geen opmerkingen,
- de gemeente As organiseerde een openbaar onderzoek van 28 oktober 2022 tot en met 26 november 2022,
- de behandeling van de adviezen, opmerkingen en bezwaren is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

Het oorlogsgedenkteken in As werd beschermd als monument bij ministerieel besluit van 22 januari 2014. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 20 februari 2014.

Het oorlogsgedenkteken werd al in 1975 uit zijn oorspronkelijke context gehaald en verplaatst naar het Kerkplein. In 2014 werd het op deze locatie beschermd. Het oorlogsgedenkteken nam toen een centrale plaats in op het Kerkplein, waardoor het goed tot zijn recht kwam.

Tijdens de bescherming in 2014 had de gemeente As haar gunstig advies gekoppeld aan de voorwaarde dat een verplaatsing binnen de centrumontwikkeling mogelijk zou blijven. Het agentschap Onroerend Erfgoed stemde hiermee in indien de noodzaak ervan kon aangetoond en gemotiveerd worden en/of indien de nieuwe locatie een verbetering voor de contextwaarde van het monument zou inhouden.

In 2018 werd gestart met de heraanleg van het centrum van As waarbij de gemeente beoogt de herkenbaarheid en leefbaarheid van het Kerkplein te versterken. Met de bouw van een nieuw appartementencomplex met bibliotheek belandde het oorlogsgedenkteken in een ongelukkige ruimtelijke context waardoor de erfgoedwaarden niet meer voldoende tot hun recht komen.

De door de gemeente voorgestelde verplaatsing van het oorlogsgedenkteken naar een nieuwe locatie op het Kerkplein betekent een behoud en versterking van de erfgoedwaarden. Het oorlogsgedenkteken zal beter geïntegreerd worden in de nieuwe ruimtelijke context waarbij de zichtbaarheid, herkenbaarheid en de belevingswaarde van het monument zullen verbeteren. Door het oorlogsgedenkteken te plaatsen in de zuidwestelijke hoek, aan de ingangzone van het aan te leggen plein, krijgt het zijn eigen ruimte binnen de opbouw van het plein, blijft het vanop het plein alsook vanop de straat zichtbaar en herkenbaar en wordt het organiseren van evenementen in de nieuw aan te leggen openbare ruimte mogelijk. De daarbij gecreëerde afstand tussen het oorlogsgedenkteken en het Mariabeeld ter hoogte van het transept van de parochiekerk maakt dat deze niet in 'visuele concurrentie' komen met elkaar.

De bescherming van het oorlogsgedenkteken als monument wordt gewijzigd omdat de verplaatsing van het beschermde goed noodzakelijk is voor het behoud van de erfgoedwaarden.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het ministerieel besluit van 22 januari 2014 tot bescherming als monument van het oorlogsgedenkteken, gelegen in As, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 20 februari 2014, wordt voorlopig gewijzigd omwille van verplaatsing.

Art. 2. Het beschermde goed, het oorlogsgedenkteken, Kerkplein zonder nummer in As, waarvan de bescherming voorlopig wordt gewijzigd, bevindt zich op het perceel met de

volgende kadastrale gegevens: As, 1ste afdeling, sectie A , perceelnummer 462/2B (deel).

Het beschermde goed wordt verplaatst naar een locatie op hetzelfde perceel met dezelfde kadastrale gegevens.

Het plan met de aflijning van de oorspronkelijke locatie is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

Het plan met de aflijning van de nieuwe locatie is opgenomen als bijlage 2 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt gewijzigd, wordt als bijlage 3 bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. De maatregelen die nodig zijn voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heropricting op een geschikte plaats zijn:

1° algemeen:

Het is van belang om de werken vakkundig uit te voeren onder begeleiding van een natuursteenbewerker of -restaurateur op basis van een grondig vooronderzoek;

2° voor de ontmanteling en de verplaatsing:

- a) het verwijderen van de voegen door middel van beitels, zonder de natuursteen te raken. Indien dit niet mogelijk is, mogen de voegen licht ingeslepen worden met een slijpmachine, om vervolgens verder verwijderd te worden met een beitel. De natuursteen mag hierbij niet geraakt worden;
- b) het gebruiken van aangepaste hijswerktuigen;
- c) het zorgvuldig nummeren en voorzien van labels van de onderdelen. Het vaststellen van de positie en de afmeting van de onderdelen;
- d) het voorzichtig manipuleren van de verscheiden onderdelen bij demontage en verplaatsing en het aantal bewegingen van de onderdelen beperken;
- e) het registreren van losgekomen stukken door mogelijke breuken bij demontage en deze van een label voorzien;
- f) de ontmanteling moet onmiddellijk gevolgd worden door het afzonderlijk stockeren van de gedemonteerde onderdelen in een droge en veilige omgeving;

3° voor de heropricting:

- a) alle onderdelen reinigen door middel van een aan het materiaal aangepaste, zachte reiniging die niet kan leiden tot het verlies van het oorspronkelijk materiaal zoals een stoomreiniging met natte, verzadigde stoom;
- b) de onderdelen waar nodig herstellen, beperkt tot enkel die delen die vervolgschade kunnen opleveren;
- c) het voorzien van een geschikte fundering en onderbouw en deze voldoende laten uitharden alvorens de natuurstenen onderdelen terug te plaatsen. Er dient een nieuwe sokkel gebouwd te worden. Deze moet de correcte hoogte en buitenafmetingen hebben zodat de stukken van de bloembakken hierop correct kunnen aansluiten;
- d) het monument heropricten in zijn oorspronkelijke samenstelling. Het terugplaatsen van de gedemonteerde elementen in omgekeerde volgorde, gebruikmakend van geschikte hijswerktuigen;
- e) het gebruik van metselmortels bestaande uit één deel hydraulische kalk en drie delen zand, al dan niet aangevuld met een klein aandeel portlandcement;

- f) het gebruiken van lood om een constante voegbreedte aan te houden;
- g) het verwijderen van oude of slechte herstelmortels;
- h) het injecteren van barsten en het fixeren van losse steenschilfers. Injectie met fijne injectiemortel op basis van hydraulische kalk, luchtkalk en fijne granulaten. Voor fixatie en verlijming van losse steenschilfers en barsten kan beperkt gebruik gemaakt worden van niet vergelende epoxy, desgevallend puntsgewijs aangebracht;
- i) het invullen van lacunes met herstelmortel op kleur, in functie van het voorkomen van waterinsijpeling, het verstevigen van zwakke zones en het harmoniseren van het algemeen uitzicht. De grote lacunes aan de achterzijde die reeds een patina hebben, mogen alleen worden gevoegd en niet worden opgevuld;
- j) het voegen met voegmortel met één deel bindmiddel hydraulische kalk en eventueel portlandcement en drie delen zand, aangepaste tint door middel van zwartoxyde pigment. Voorafgaand aan het voegen worden de voegen en de ondergrond ontdaan van stof en bevochtigd. Na aanbrengen van de kalkmortel dient gedurende vier weken geregeld nabevochtigd te worden.

Voor de maatregelen in het eerste lid gelden de volgende termijnen:

1° de werken voor de ontmanteling en de verplaatsing moeten starten binnen een termijn van twee jaar, die ingaat op de dag na het verlenen van de vergunning of toelating voor de ontmanteling en de verplaatsing van het onroerend goed;

2° de heroprichting moet voltooid zijn binnen een termijn van één jaar, die ingaat op de dag na het beëindigen van de ontmanteling en de verplaatsing.

Brussel,

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE